

Posudek na bakalářskou práci

Magdaleny Přibilové

Možnosti nekontaktního posuzování charakteristik kopyt u koní

Kopyta koňovitých jsou pozoruhodným a účelným orgánem, který umožnil svým nositelům osídlit rozmanitá prostředí, jakož i uniknout všelikým predátorům. Můžeme u nich pozorovat tvarovou variabilitu, jakož i proměnlivou kvalitu rohovitého pouzdra či odlišné pozice kostí kopyta vůči rohovitému pouzdru v závislosti na druhu, tělesném rámci v případě domestikovaných plemen nebo zdravotní kondici jednotlivců. Bakalářská práce Magdaleny Přibilové se zabývá možnostmi nekontaktního posuzování charakteristik kopyt u (domácích) koní, což je téma zajímavé jak pro chovatele jakýchkoliv koňovitých, tak i pro odhad vhodnosti obývaného prostředí v případě divokých či ferálních populací koňovitých. Téma práce je tedy zajímavé a perspektivní. Práce obsahuje rešerši a pokus o metodické ověření některých metod, především měření úhlů kopyta s pomocí fotografií.

Mé hodnocení bude poměrně krátké, což je ovlivněno kvalitou obhajované práce. Celá práce je psána čtivým, přitom pregnantním stylem, což zvláště u bakalářských prací nebývá zvykem. Literární rešerše se opírá o velký počet monografií, vědeckých článků a příspěvků z různých kvalitnějších webových portálů, čímž autorka téma postihla detailně a zároveň komplexně. V situaci, kdy máme k dispozici monografii o koňských kopytech Kauffmann(ová) a Cline(-ová) 2020, též oceňuji, že se autorka neodkazovala pouze na ní, ale integrovala údaje z mnoha zdrojů. Podobně vysoce oceňuji snahy sumarizovat detailnější části práce (např. Tabulka 1 s měřitelnými charakteristikami vnějšího kopyta nebo Metodické doporučení v závěru práce). Celkově považuji rešeršní část práce za příkladnou.

Analytická práce se snažila analyzovat vliv úhlu pořízení fotografie na přesnost měření dílčích úhlů vybraných na základě rešerše, což považuji za potřebný odrazový můstek pro další snahy posuzovat nekontaktně kopyta koňovitých. Ačkoliv si lze představit i jiná statistická vyhodnocení, považuji tuto část za přehlednou a dobře zpracovanou. Oceňuji též úspěšnou snahu autorky zohlednit poznámky či rady, které zazněly na semináři katedry zoologie. Práce navrhuje metodiku sběru dat, přičemž v této části, jakož i v úvodu a diskusi si je autorka plně vědomá všech možných úskalí nekontaktního vyhodnocení kvalit kopyt. Tato úskalí jsou opět vhodně zapojena do textů a neerodují informativnost ostatních sdělení či komentářů.

Z hlediska detailních kritických poznámek mě napadají jen dva body:

- 1) V práci mi chybí bližší komentář k tvarové a velikostní diverzitě kopyt u plemen domácích koňovitých, jakož i divokých zástupců. Proto doporučuji alespoň jednu sumarizující kapitolu a článek:

Bourdelle, E. (1955). Sous-order des Hippomorpha, famille des Equidae. Pp. 1006-1088 in Grassé, P.-P. (ed.) *Traité de Zoologie*. Tome XVII Fasc. 1. Masson et Cie: Paris

Groves, C. & Willoughby, D. (1981). Studies on the taxonomy and phylogeny of the genus *Equus*. 1. Subgeneric classification of the recent species. *Mammalia* 45(3), 321-354.

- 2) Za situace, kdy fylogenetické stromy/sítě domácího koně nevykazují výraznější strukturu a ani podporu pro nejzákladnější fenotypové typizace (např. chladnokrevníci x teplokrevníci), je dosti nepatřičné označovat jakákoliv plemena koní jako primitivní (str. 16).

Z formálního hlediska lze konstatovat, že práce je prostá překlepů či neobratností či jiných nedokonalostí, vzácnou výjimku tvoří (jen) tyto drobnosti: str. 6 – mnohdy by bylo příhodnější hovořit o charakteristikách kopyta namísto jednotného čísla (charakteristika); str. 7 – slovo Equidae má být bez kurzívy, ta je v zoologii vyhrazena rodům a nižším taxonům.

K tématu práce mám dvě závěrečná doporučení:

1. Rozumím snaze posuzovat kopyto exaktně metricky, nicméně doporučuji v budoucnu zvážit použití též těchto spíše kvalitativních charakteristik (při uvedení odkazují na strany z monografie Kauffmann a Cline 2020): a) kuželovitý versus těsný tvar kopyta zepředu (str. 45), b) výrazné růstové kroužky a jejich prohnutí (48-50), c) klenutí korunky a asociovaná linie chlupů (str. 50, 61), d) linie chlupů u patek (str. 71), e) povrchové rozštěpy, především v předním pohledu (str. 100 a 135). Předpokládám, že jste tyto charakteristiky zvažovaly a možná z nějakých důvodů zavrhly, též je možné, že jsem nějaké tyto charakteristiky v rešeršní práci přehlédl. Jejich zahrnutí by mohlo odhalit, jestli jsou nějak provázané s Vámi používanými úhly či nikoliv a pak by měly nějakou přidanou hodnotu. Mohly by být skórovány na bodové škále, pro zvýšení objektivitu skórování by bylo vhodné bodový systém asociovat s kresbami.
2. U analytické práce doporučuji zvětšit vzorek a publikovat výsledky jako metodickou studii, přičemž se nabízí použití několika statistických přístupů a jejich vzájemné porovnání.

V celkovém hodnocení považuji tuto bakalářskou práci za vysoce kvalitní a užitečný příspěvek do problematiky, a proto si zaslouží kladné hodnocení.

V Hůrce 11. 5. 2023

RNDr. Jan Robovský Ph. D.

